

T.a.v. Stuurgroep VGL

BestuurskernDir. Luchtvaart
Afd Luchtruim en Regionale
LuchthavensDen Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag**Contactpersoon**

10.2.e

M +31(0)6-10.2.e
minienw
.nl

memo

Clean area luchthavens

Datum

27 mei 2020

Bijlage(n)

-

Achtergrond

De Nederlandse luchtvaartsector heeft in april luchtvaartprotocollen opgesteld, die aangeven hoe social distancing in de luchtvaartlogistieke keten kan worden toegepast. De wereld verandert snel en daarom zijn deze organisatieprotocollen dynamisch van aard. Enerzijds wordt aangesloten bij, in ontwikkeling zijnde, internationale protocollen en anderzijds dient ook voldaan te worden aan nationale regelgeving. Daarnaast hebben de luchtvaartpartijen zelf voorkeur voor bepaalde maatregelen of dienen ze op bilaterale basis te voldoen aan vereisten van derde landen. In dit speelveld worden de Rijksoverheid en lokale overheden gevraagd om een juridisch kader. Om juridische vragen hierover te kunnen beantwoorden en de connectie te maken met de overige werkgroepen is een juridische werkgroep opgericht met diverse betrokken overheden. Deze werkgroep rapporteert aan de Stuurgroep Veilige en Gezonde Luchtvaart (VGL), waar de sectorpartijen op directieniveau zitting in hebben.

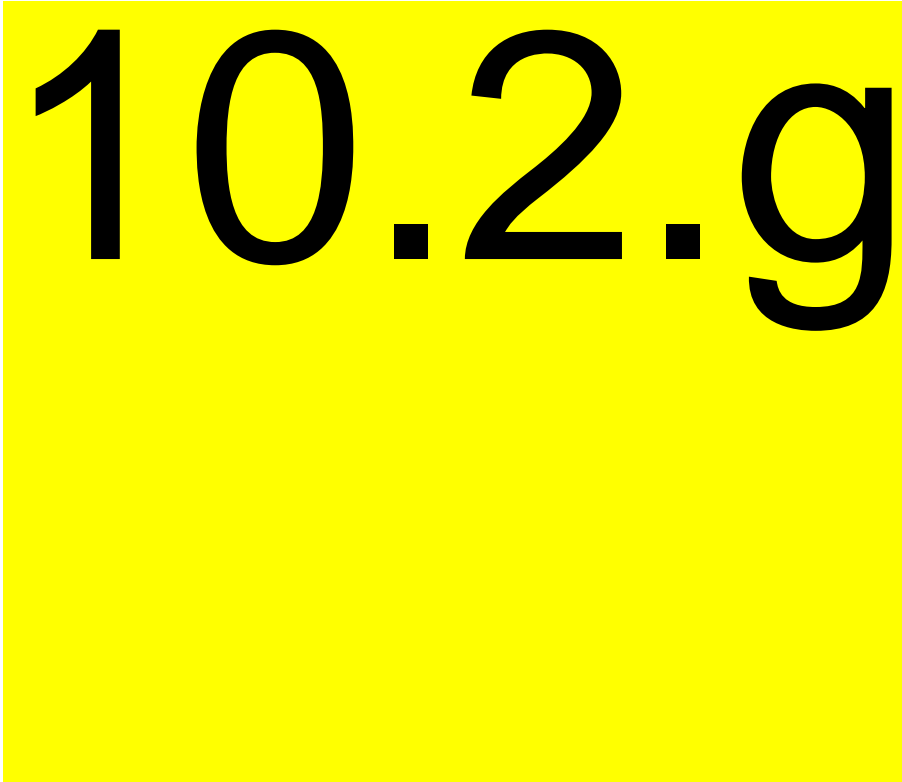
Terugkoppeling

De werkgroep Juridisch is op 20 en 26 mei bijeen geweest en heeft daar met name besproken wat mogelijk is om van een gedefinieerd gebied (bijvoorbeeld de luchthaven) een *COVID-19 clean area*¹ te maken. Onder een clean area wordt hier verstaan, een gebied waarbij door middel van verschillende maatregelen mensen worden geweerd die mogelijk besmet zijn met COVID-19. Het idee is vervolgens dat binnen een clean area op punten waar dat niet anders kan een minder strikte toepassing van de social distancing geldt. Het weren van besmette personen gebeurt met triage bij de toegang tot een clean area, ondersteund met communicatie voorafgaand aan de reis en op de locatie. Die triage kan bijvoorbeeld door het invullen van een gezondheidsformulieren, het uitvoeren van temperatuurmeting of het uitvoeren van testen. In de clean area kunnen mensen gebruik maken van mondkapjes om het risico op besmetting verder te verlagen. Het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) geeft aan dat het gebruik hiervan de verspreiding van het coronavirus kan beperken. Hieronder volgt een overzicht van de juridische aspecten per element.

Algemeen juridisch

- 10.2.g

¹ Niet te verwarren met de *clean area* die in de beveiliging burgerluchtvaart ook gebruikt wordt.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Datum

26 mei 2020

Temperatuurmeting

- Volgens EASA zijn er kanttekeningen bij het uitvoeren van temperatuurchecks. Zij voeren daarvoor aan dat 1) veel mensen met symptomen geen koorts hebben, 2) koorts behandeld kan worden met medicatie, 3) veel besmettingen asymptomatisch of pre-symptomatisch plaats vinden, 4) het effect van de methode niet bewezen is, 5) het schijnveiligheid kan creëren en 6) het medische resources gebruikt die beter anders ingezet kunnen worden.
- Het is de vraag of het voor airlines mogelijk is om uit eigen beweging in de algemene voorwaarden bij de (privaatrechtelijke) vervoersovereenkomst tussen de airline en de reiziger dergelijke eisen op te nemen. Het is namelijk niet toegestaan in algemene voorwaarden ongebreideld van alles op te nemen en het gaat hier wel om een inbreuk op de lichamelijke integriteit. Hoogstwaarschijnlijk moet daar een publiekrechtelijk voorschrift aan ten grondslag liggen.
- Bescherming van de persoonlijke levenssfeer is een grondrecht vastgelegd in artikel 10 lid 1 van de Grondwet, artikel 8 EVRM, artikel 7 EU Handvest en artikel 17 IVBPR. Deze artikelen geven aan dat er een wet moet zijn voor de bescherming van persoonsgegevens. In Nederland is dit geregeld in de AVG en UAVG.
- Alleen het aflezen van de temperatuur en het stellen van vragen over de gezondheid valt niet onder de AVG;
- Het registreren van de temperatuur van reizigers is een vorm van verwerken van persoonsgegevens onder de AVG. Omdat de temperatuur iets zegt over de gezondheid zijn dit bijzondere persoonsgegevens, die in artikel 9 van de AVG strenger beschermd worden, omdat deze gegevens gevoelig van aard zijn;
- De verwerking van bijzondere persoonsgegevens is in principe verboden, zie lid 1 van artikel 9 AVG, tenzij één van de uitzonderingen uit lid 2 van

dat artikel op gaan én een van de grondslagen voor het verwerken van 'gewone' persoonsgegevens ook van toepassing is;

- Voor het verwerken van gegevens over temperatuur van reizigers zijn dit mogelijk relevante wettelijke uitzonderingen uit lid 2:
  - (sub g) de bescherming van een algemeen zwaarwegend belang. Maar dan is een wettelijke basis nodig.
  - (sub i) de bescherming van de volksgezondheid. Maar ook dan is een wettelijke basis nodig.
- Deze uitzonderingen zijn alleen van toepassing als hiervoor in de nationale wet een rechtsbasis is gecreëerd. Dit is nu niet het geval. Bovendien moet de verwerking ook nog proportioneel, veilig, en met waarborgen omkleed zijn. Denk bijvoorbeeld aan het opmeten door bijvoorbeeld iemand met een medische achtergrond.

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Datum

26 mei 2020

Mondkapjes

- In het Nederlandse beleid rond COVID-19 geldt dat medisch gecertificeerde mondkapjes uitsluitend is voorbehouden aan medisch personeel;
- Omdat de blootstelling in het OV langdurig is en er niet altijd voldoende afstand kan worden gegarandeerd, zijn niet-medische mondkapjes per 1 juni vereist;
- Aan boord van vliegtuigen geldt het RIVM advies, dat luidt dat o.a. door de droge lucht, ventilatie, airco en HEPA filters besmettingskans gering zou zijn en daarom fysieke afstand niet noodzakelijk is en ook het dragen van mondkapjes niet vereist is;
- EASA adviseert in haar guidelines het gebruik van medische mondkapjes aan boord van vliegtuigen door zowel personeel als passagiers. Hiervan mag door lidstaten worden afgeweken;
- Communicatief is het lastig uitlegbaar dat mondkapjes in verschillende vervoersmodaliteiten verschillend wordt geadviseerd en dat reizigers (schaarse) medische mondkapjes zouden gebruiken. Tevens is het communicatief lastig af te wijken van een advies van EASA.

Conclusie

De sector werkt aan een Luchtvaartprotocol. De Rijksoverheid heeft de mogelijkheid om het eventuele verzoek van de sector voor een clean area en de invoering van daarbij behorende maatregelen op luchthavens in te willigen. Daarbij zal zij zich laten adviseren door andere betrokken departementen en het RIVM. Als de keuze voor een clean area wordt gemaakt, dan kan dat op korte termijn, al dan niet na opdracht van de minister van VWS, middels aanwijzing door de voorzitter veiligheidsregio. Aanbevolen wordt evenwel om tenminste te wachten tot publicatie van de spoedwet COVID-19, zodat er een duidelijke wettelijke basis ontstaat voor een ministeriele regeling.

Conceptartikelen Spoedwet

11.1

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Datum

26 mei 2020

11.1

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtruim en Regionale
Luchthavens

Datum

26 mei 2020